

VLOGA GLASBENEGA UČITELJA KOT MOTIVATORJA

LEA LOBENWEIN

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
lea.lobenwein@student.um.si

V tem poglavju je predstavljena vloga glasbenega učitelja kot motivatorja, ki igra ključno vlogo pri spodbujanju učenčevega zanimanja za glasbo in izboljšanju njihovih dosežkov. Učitelji glasbe s svojo zavzetostjo, metodami poučevanja in razumevanjem psiholoških potreb učencev pomembno vplivajo na učenčevo motivacijo, angažiranost in trajnostni interes za glasbo. Osrednja tema poglavja so različne motivacijske strategije, ki jih lahko učitelji uporabijo za spodbujanje glasbenega razvoja, vključno z ustvarjanjem spodbudnega učnega okolja, uporabo skupinskega ustvarjanja in improvizacije, zagotavljanjem prilagojene povratne informacije in osredotočanjem na razvoj notranje motivacije. Pomemben poudarek je namenjen vlogi učiteljevega odnosa do učencev, saj pozitiven in spodbuden odnos krepi učenčevo samozavest, vztrajnost in užitek pri učenju glasbe.

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.35](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.35)

ISBN
978-961-286-993-9

Ključne besede:
glasba,
motivacija,
interes,
učitelj,
poučevanje

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.35](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.35)

ISBN

978-961-286-993-9

Keywords:

music,
motivation,
interest,
teacher,
teaching

THE ROLE OF THE MUSIC TEACHER AS A MOTIVATOR

LEA LOBENWEIN

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
lea.lobenwein@student.um.si

This chapter explores the role of the music teacher as a motivator, emphasizing their crucial part in fostering students' interest in music and enhancing their achievements. Through their dedication, teaching methods, and understanding of students' psychological needs, music teachers have a significant impact on motivation, engagement, and sustained interest in music. The central theme of the chapter is the variety of motivational strategies teachers can use to encourage musical development. These include creating a supportive learning environment, promoting collaborative creation and improvisation, providing tailored feedback, and cultivating intrinsic motivation. Special emphasis is placed on the teacher-student relationship, as a positive and supportive approach enhances students' confidence, perseverance, and enjoyment in learning music.

1 Uvod

Motivacija je eden ključnih dejavnikov, ki vpliva na učenje in razvoj posameznika. Uspešen učni proces temelji na spodbudi, ki posamezniku pomaga ohranjati zanimanje, vztrajati pri učenju in premagovati ovire. Učitelji pri tem igrajo posebno vlogo, saj z različnimi tehnikami motiviranja pomagajo učencem razviti pozitiven odnos do učenja, občutek lastne vrednosti in zaupanja v svoje sposobnosti. S svojo podporo in pristopom lahko učitelji ustvarijo okolje, kjer se učenci počutijo vključene, sprejete in pripravljene na raziskovanje novih znanj ter razvoj potencialov.

2 Vloga glasbenega učitelja kot motivatorja

Jones (2009) opredeli motivacijo kot ciljno usmerjeno telesno ali duševno dejavnost, ki se sproži in vzdržuje z namenom doseganja ciljev. Pomembnost akademske motivacije izhaja iz tega, da motivirani učenci pogosteje sodelujejo v dejavnostih, ki podpirajo njihov učni proces in akademske dosežke. Asmus (2021) navaja, da motivacija igra pomembno vlogo pri dosežkih, medtem ko je pri glasbenih dosežkih vpliv motivacije še večji. Motivacija je torej ključnega pomena pri glasbenem uspehu, saj se posameznik ne bo učil glasbe, če nima motivacije.

Za spodbujanje notranje motivacije in uspešno motiviranje učencev sta ključnega pomena upoštevanje psiholoških potreb, kot so kompetentnost, vključenost in avtonomnost (Evans idr., 2016), in skrbna izbira ustrezne didaktične strategije. Raznolike strategije v glasbenem pouku, kot so sodelovalni projekti s skupinsko improvizacijo, dokazano krepijo motivacijo učencev. Ob tem je pomembno izpostaviti dejavnike, ki vplivajo na motivacijo v glasbenem izobraževanju – od posameznikovih značilnosti in angažiranosti do učnega okolja in kakovostne povratne informacije (Cremades-Andreu idr., 2024).

2.1 Vpliv učiteljevega odnosa na učenčevo angažiranost

Angažiranost se nanaša na čustvene in vedenjske vidike, ki vplivajo na učenje. Čustvena angažiranost se kaže v pozitivnih čustvih, kot je zanimanje, in odsotnosti negativnih čustev, kot sta tesnoba in razočaranje. Vedenjska angažiranost pa se odraža v trudu, vztrajnosti in pozornosti, ki jih učenec vloži v učenje. Angažiranost učencev je pomembna, saj izboljšuje učenje, akademski napredek in samozavest učenca. Prav tako napoveduje dolgoročne pozitivne rezultate, kot sta veselje do dela

in sposobnost sprejemanja izzivov. Zavzeti učenci imajo tudi prednost v socialnih situacijah, saj so večkrat deležni pozitivnih odzivov in motivacije učiteljev (Abacioglu idr., 2019).

2.2 Vzpostavljanje pozitivnega učnega okolja

Učitelji so pomembni pri spodbujanju vključenosti učencev in imajo možnost oblikovati učno okolje. Učitelj oblikuje pogoje v razredu, ki omogočajo sodelovanje učencev ter vplivajo na njihovo učenje ter motivacijo. Učitelj ima ključno vlogo pri ustvarjanju pozitivnega učnega okolja, ki je spodbudno za učence. Nedavne raziskave avstralskih izobraževalnih ustanov potrjujejo pomembno vlogo učiteljev pri vključevanju učencev. Ugotovljeno je bilo, da je vloga učiteljev pri zagotavljanju spodbudnega in pozitivnega učnega okolja bila ključnega pomena za šolske izkušnje učencev. Učitelji imajo največji nadzor nad učnim okoljem, vsebino in pedagoškimi pristopi, zato so njihove odločitve pomembne za zavzetost učencev (Pedler idr., 2020). Vzpostavljanje varnega prostora za učence se začne z razvojem občutka varnosti v nas samih, ki nam omogoča iskreno razmišljanje o trenutnih učnih praksah, ki morda niso koristne ali učinkovite. Ne glede na to, s čim se učenci srečujejo, imajo prostor s podporo za glasbeno izražanje. Vsak izmed učencev potrebuje učitelja, ki lahko prilagodi učenje njihovim specifičnim potrebam (Hendricks idr., 2014).

2.3 Vloga povratne informacije in priznanj v motivacijskem procesu

S številnimi raziskavami je dokazano, da je najmočnejši dejavnik učenčevega prepričanja v lastno ustvarjalnost prav pozitivna povratna informacija učitelja o njegovi ustvarjalnosti. Povratna informacija je lahko zgolj informativna ali v obliki ocene. Učenci se lahko na motiviranje učitelja odzovejo tudi zaradi strahu pred neuspehom ali razočaranjem. Učitelji glasbe pogosto uporabljajo tekmovanja kot način za motivacijo učencev. Tekmovanja do neke mere spodbujajo učence, vendar pa na drugi strani pri nekaterih učencih povzročijo tesnobo, izgubo ljubezni do glasbe in celo strah pred nastopanjem. Tekmovalnost torej lahko učenca motivira zaradi pritiska in ne notranje potrebe. Učitelji bi morali razmisliti o drugih načinih, kako ustvariti učno okolje za vse učence. Poudarjanje tekmovalnosti lahko povzroči, da se učenci osredotočajo na primerjanje z drugimi in ne na povratne informacije učitelja. To pa lahko vodi do tega, da učenci verjamejo, da se njihove sposobnosti ne morejo izboljšati in zato hitro obupajo (Hendricks idr., 2014). Povratne

informacije o rezultatih, ki jih učencu zagotovi učitelj, so ključnega pomena pri oblikovanju učenčevih močnih področij in načinu, kako vidijo sami sebe (Asmus, 2021).

2.4 Ocenjevanje in spodbujanje trajnostnega interesa za glasbo

V študiji Krausa in Davidsona (2018) so glasbeni pedagogi razmišljali o svoji praksi in načinu spodbujanja nadaljnjega glasbenega udejstvovanja učencev. S pomočjo analize podatkov iz intervjujev so identificirali pet ključnih spretnosti, ki so potrebne za izobraževanje učencev v glasbenem udejstvovanju. Te spretnosti vključujejo razumevanje in uporabo različnih glasbenih zvrsti, spodbujanje osebnega pristopa, ustvarjanje priložnosti za učenje in spodbujanje vključenosti učencev. Celostni pristop h glasbenemu izobraževanju, ki vključuje ustvarjanje kulturno raznolikih izkušenj in spodbujanje aktivnosti učencev, je ključnega pomena za nadaljnji razvoj glasbenega izobraževanja.

Raziskava o vseživljenjskem delovanju v glasbi je potrdila, da se dostop do glasbenega udejstvovanja začne v otroštvu, vendar samo ponudba v šolah ni dovolj. Trajne, v prihodnost usmerjene glasbene priložnosti, so ključnega pomena za vzpostavitev povezave med glasbenim ustvarjanjem in prihodnjimi možnostmi. Samouki pop glasbeniki doživljajo kontinuiteto glasbene dejavnosti iz najstniških let v odraslost, medtem ko udeleženci v orkestrih in glasbenih skupinah, ki jih vodijo učitelji, izražajo, da pogrešajo šolsko glasbeno ustvarjanje. Amaterske organizacije lahko zagotovijo te priložnosti ter vzpostavijo boljše povezave med šolskimi in občinskimi organizacijami. Da bi razumeli, zakaj se veliko potencialnih glasbenikov v odrasli dobi preneha ukvarjati z glasbo, lahko uporabimo metaforo vrtnarjenja, v kateri mora učitelj skrbeti za hrano in nego, ki jo potrebuje mlada sadika (Pitts, 2017).

3 Zaključek

V zaključku tega poglavja želim poudariti, kako pomembno vlogo ima glasbeni učitelj kot motivator pri oblikovanju učenčevega odnosa do glasbe in njegovega dolgoročnega udejstvovanja na tem področju. S svojim pristopom učitelj ne vpliva le na učenčeve trenutne glasbene dosežke, temveč tudi na razvoj trajne motivacije, samozavesti in ustvarjalnosti. Ustvarjanje spodbudnega učnega okolja, kjer učenci lahko izražajo svoje talente brez strahu pred neuspehom, se je izkazalo za ključno pri izboljšanju njihovih glasbenih veščin in pozitivnega odnosa do učenja glasbe.

Glasbeni učitelj, ki učinkovito prilagaja pedagoške strategije individualnim potrebam učencev in spodbuja njihovo notranjo motivacijo, omogoča dolgoročni razvoj njihovih glasbenih potencialov in jih spodbuja, da glasbo doživljajo kot vir zadovoljstva in samouresničitve, ki lahko traja vse življenje.

Literatura

- Abacioglu, Ceren S., Zee, Marjolein, Hanna, Fadie, Soeterik, Inti M., Fischer, Agneta H. in Volman, Monique. (2019). Practice what you preach: The moderating role of teacher attitudes on the relationship between prejudice reduction and student engagement. *Teaching and Teacher Education*, 86(102887). <https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.102887>
- Asmus, Edward P. (2021). Motivation in Music Teaching and Learning, *Visions of Research in Music Education*, 16(31). <https://digitalcommons.lib.uconn.edu/vrme/vol16/iss5/31>
- Cremades-Andreu R in Lage-Gómez C (2024). Different forms of students' motivation and musical creativity in secondary school. *British Journal of Music Education* 41, 20–30. <https://doi.org/10.1017/S0265051723000232>
- Hendricks, K. S., Smith, T. D. in Stanuch, J. (2014). Creating safe spaces for music learning. *Music Educators Journal*, 101(1), 35–40. <https://doi.org/10.1177/0027432114540337>
- Jones, B. D. (2009). Motivation students to engage in learning: The music model of academic motivation. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 21(2), 272–285.
- Krause, A. E. in Davidson, J.W. (2018). Effective Educational Strategies to Promote Life-Long Musical Investment: Perception of Educators. *Frontiers in Psychology* 9(1977). <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01977>
- Pedler, M., Yeigh, T. in Hudson, S. (2020). The Teachers' Role in Student Engagement: A Review. *Australian Journal of Teacher Education*, 45(3). <https://doi.org/10.14221/ajte.2020v45n3.4>
- Pitts, E. S. (2017). What is music education for? Understanding and fostering routes into lifelong musical engagement, *Music Education Research*, 19(2), 160–168. <https://doi.org/10.1080/14613808.2016.1166196>